

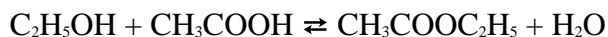
numer
IKU

**Konkurs „O złoty indeks Politechniki Śląskiej”
w dziedzinie chemii – etap 2
2023.03.15**

Za każde zadanie można uzyskać maksymalnie 10 pkt.

ZADANIE 1 (10 pkt.)

Obliczyć stałą równowagi K_c reakcji estryfikacji:

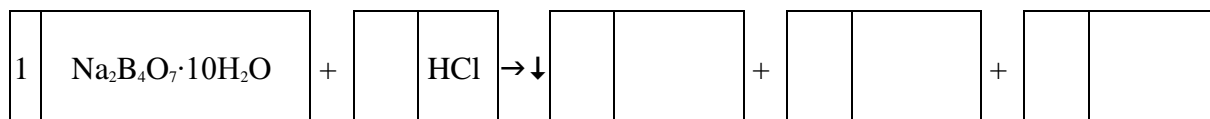

jeżeli wiadomo, że po zmieszaniu 1 mola alkoholu i 1,25 mola kwasu otrzymano 0,781 mol estru.

ZADANIE 2 (10 pkt.)

Boraks (dziesięciohydrat tetraboranu sodu) jest wykorzystywany, m.in. jako substancja wzorcowa do ustalenia stężenia molowego HCl.

Uzupełnij schemat reakcji zachodzącej podczas miareczkowania boraksu kwasem solnym o odpowiednie produkty reakcji i współczynniki stechiometryczne:

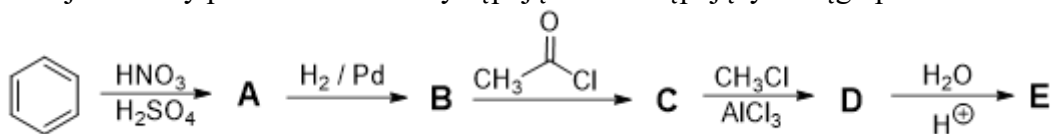
Podaj jakie jest stężenie kwasu solnego, jeśli wiadomo, że na odważkę boraksu wynoszącą 0,4000 g zużyto 21,0 ml roztworu kwasu.

Jaką objętość tego roztworu kwasu solnego należałoby zużyć do miareczkowania czystego węgla sodu, wiedząc że, podczas miareczkowania w warunkach normalnych wydziel się 10 cm^3 dwutlenku węgla?

Masy molowe [g/mol]: B =10,81; O=16,00; H=1,01; Cl=35,45; Na=22,99; C=12,01

ZADANIE 3 (10 pkt.)

a. Podaj struktury produktów **A-E** występujące w następującym ciągu przemian:

A	B	C	D	E

Wskazówka: Tam, gdzie to konieczne, weź pod uwagę wpływ skierowujący podstawników.

b. Napisz równanie stechiometryczne przemiany związku **A** w **B** oraz oblicz, ile kilogramów produktu **B** otrzymamy, jeżeli w reakcji redukcji katalitycznej zachodzącej z wydajnością 97% zużyto 1,45 m^3 gazowego wodoru. Objętość wodoru podano w warunkach normalnych.

ZADANIE 4 (10 pkt.)

Wiele reakcji chemicznych musi być prowadzonych w warunkach bezwodnych, ze względu na możliwe reakcje uboczne, w których mogłaby uczestniczyć woda. W praktyce laboratoryjnej stosuje się trzy główne metody zabezpieczające:

- a) usunięcie powietrza z naczyń laboratoryjnych i zastąpienie go suchym azotem lub argonem,
- b) suszenie rozpuszczalników i reagentów,
- c) suszenie szkła w wysokich temperaturach lub w próżni

Jaka część usuniętej wody (w %) przypada na każdą z tych metod (użytych równocześnie), jeśli wiadomo, że: reakcja będzie prowadzona w kolbie kulistej o średnicy 8,5 cm (przyjmując, że kolba jest kulą), powietrze zawiera 20 g wody na m³, reakcja będzie prowadzona w 100 cm³ chloroformu (d=1,48 g/cm³) przy czym odczynnik handlowy (przed suszeniem) zawiera 0,05% wody (wagowo), woda adsorbuje się na szkle tworząc warstwę o grubości 100 cząsteczek wody*.

$M_{\text{H}_2\text{O}}=18 \text{ g/mol}$; $N_A=6,02 \cdot 10^{23}$; gęstość wody 1 g/cm³; powierzchnia kuli = $\frac{4}{3}\pi r^3$, pole kuli = $4\pi r^2$

*grubość warstwy silnie zależy od rodzaju szkła i sposobu jego wcześniejszego użycia, dla szkła laboratoryjnego jest zazwyczaj mniejsza

a większa np. dla waty szklanej